

Paaiškinimai dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 13 straipsnio taikymo

1. Įvadas

- (1) Pagal Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalį, apie numatomą įvykdyti koncentraciją privaloma pranešti Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai ir gauti leidimą, jeigu:
  - a) koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų suminės bendrosios pajamos Lietuvos Respublikoje paskutiniaisiais prieš koncentraciją finansiniais metais yra didesnės negu 20 mln. Eur; ir
  - b) kiekvieno mažiausiai iš dviejų koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų bendrosios pajamos Lietuvos Respublikoje paskutiniaisiais prieš koncentraciją finansiniais metais yra didesnės negu 2 mln. Eur¹.
- (2) Konkurencijos įstatymo 13 straipsnio 1 dalis numato, kad Konkurencijos taryba gali įpareigoti ūkio subjektus pateikti pranešimą apie koncentraciją ir *mutatis mutandis* taikyti koncentracijos priežiūros procedūrą, nors ir nėra viršijamos Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatytos bendrųjų pajamų ribos. Tokį nutarimą Konkurencijos taryba gali priimti tada, kai:
  - a) yra tikėtina, kad po koncentracijos bus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis² arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje; ir
  - b) nuo koncentracijos įgyvendinimo praėjo ne daugiau kaip 12 mėnesių.
- (3) Konkurencijos tarybai priėmus nutarimą taikyti Konkurencijos įstatymo 13 straipsnį, ūkio subjektai įpareigojami pateikti pranešimą apie koncentraciją per Konkurencijos tarybos

---

¹ Jeigu koncentracijoje dalyvauja ūkio subjektas, kuris priklauso susijusių ūkio subjektų grupei, šio ūkio subjekto bendrosios pajamos Lietuvos Respublikoje skaičiuojamos kaip visų ūkio subjektų, kurie priklausys susijusių ūkio subjektų grupei po koncentracijos įgyvendinimo, bendrųjų pajamų Lietuvos Respublikoje suma. Detali informacija, kaip apskaičiuoti bendrąsias pajamas, pateikta [Pranešimo apie koncentraciją pateikimo ir nagrinėjimo tvarkos](#) V skyriuje.

² Žr. Konkurencijos tarybos [paaiškinimus dėl dominuojančios padėties nustatymo](#).

nustatytą terminą³. Apie Konkurencijos tarybos nutarimą taikyti Konkurencijos įstatymo 13 straipsnį paskelbiama Konkurencijos tarybos interneto svetainėje.

- (4) Šie paaiškinimai nėra privalomas norminio pobūdžio teisės aktas. Šio dokumento tikslas – pateikti bendro pobūdžio paaiškinimus dėl Konkurencijos įstatymo 13 straipsnio taikymo, vertinimo kriterijus, skirtus padėti koncentracijos dalyviams įsivertinti, ar tikėtina, kad po koncentracijos bus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje; taip pat apibrėžti konsultacijų su Konkurencijos taryba procesą ir paaiškinti, kaip asmenys galėtų pateikti aktualią informaciją Konkurencijos tarybai. Šiais paaiškinimais siekiama padidinti skaidrumą ir nuspėjamumą, susijusį su Konkurencijos įstatymo 13 straipsnio taikymu.
- (5) Konkurencijos taryba gali bet kuriuo metu peržiūrėti šiuos paaiškinimus, juos koreguoti ar pildyti, atsižvelgdama į bet kokius aktualius būsimus pokyčius.

2. Vertinimo kriterijai

- (6) Koncentracijų, kurių dalyvių bendrosios pajamos neviršija Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatytų bendrųjų pajamų ribų (toliau – **nepraneštinios koncentracijos**), įgyvendinimui išankstinio Konkurencijos tarybos leidimo nereikia.
- (7) Vis dėlto ir nepraneštinios koncentracijos tam tikrais atvejais gali kelti konkurencijos problemų. Konkurencijos taryba turi teisę pareikalauti, kad apie tokias koncentracijas būtų pranešta, ir įvertinti jų poveikį rinkai. Tokiais atvejais Konkurencijos tarybos leidimas yra būtinas.
- (8) Dėl šios priežasties Konkurencijos taryba skatina nepraneštinų koncentracijų dalyvius prieš įgyvendinant koncentraciją atidžiai įsivertinti savo padėtį atitinkamoje (-ose) rinkoje (-ose)⁴ (įskaitant, kur įmanoma, savo užimamas rinkos dalis), tarpusavio konkurencinį artumą, kitų konkurentų daromą konkurencinį spaudimą bei kitas atitinkamos rinkos savybes, tokias kaip, pavyzdžiui, įėjimo į rinką ir plėtros joje barjerus. Siekiant atlikti tokį vertinimą, rekomenduojame remtis Europos Komisijos priimtomis [Horizontaliųjų susijungimų vertinimo gairėmis](#) ir [Nehorizontaliųjų susijungimų vertinimo gairėmis](#), kuriose išdėstyta, kaip Europos Komisija (ir atitinkamai Konkurencijos taryba) vertina koncentracijas tais atvejais, kai koncentracijos dalyviai yra faktiniai ar potencialūs konkurentai toje pačioje atitinkamoje rinkoje ir kai veikia skirtingose atitinkamose rinkose.
- (9) Reikšmingos aplinkybės vertinant, ar tikėtina, kad po koncentracijos bus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje, ir

---

³ Terminas koncentracijos dalyvių motyvuotu prašymu gali būti pratęstas.

⁴ Žr. Konkurencijos tarybos [paaiškinimus dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo](#).

atitinkamai, ar tikėtina, kad Konkurencijos taryba nuspręs taikyti Konkurencijos įstatymo 13 straipsnį, gali būti:

- a) reikšmingos koncentracijos dalyvių rinkos dalys:
    - i. horizontaliųjų koncentracijų atveju konkurencijos problemos paprastai mažai tikėtinos, jeigu susijungusios įmonės rinkos dalis yra mažesnė nei 25 proc.;
    - ii. vertikaliųjų ir konglomeratinių koncentracijų atveju konkurencijos problemos paprastai mažai tikėtinos, jeigu susijungusios įmonės rinkos dalis kiekvienoje atitinkamoje rinkoje yra mažesnė nei 30 proc.
  - b) artimo konkurento ar svarbios konkurencinės jėgos pašalinimas, įskaitant esamo ar būsimo naujo rinkos dalyvio pašalinimą arba dviejų svarbių novatorių susijungimą;
  - c) konkurentų galimybių ir (arba) paskatų konkuruoti mažinimas, be kita ko, apsunkinant jų patekimą į rinką ar plėtrą arba varžant jų galimybę naudotis tiekimo ar realizacijos rinkomis;
  - d) gebėjimas ir paskatos stiprią padėtį vienoje rinkoje panaudoti kaip pranašumą kitoje rinkoje taikant produktų susiejimo, sujungimo arba kitokią konkurentų išstūmimo iš rinkos praktiką.
- (10) Vertindama, ar dėl nepraneštinės koncentracijos galėtų būti sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje, Konkurencijos taryba atsižvelgs ir į tai, ar:
- a) koncentracijos dalyvis yra startuolis arba neseniai įsteigtas rinkos dalyvis, turintis ar galintis įgyti svarbų konkurencinį vaidmenį, nors koncentracijos įgyvendinimo metu jo apyvarta buvo nedidelė ar jos visai nebuvo;
  - b) koncentracijos dalyvis yra svarbus inovacijų kūrėjas arba vykdo potencialiai svarbius ir didelį konkurencinį potencialą turinčius mokslinius tyrimus, net jei jis dar nėra pasiekęs galutinių savo inovacijų veiklos rezultatų, jau nekalbant apie jų komercinį panaudojimą;
  - c) koncentracijos dalyvis yra faktinė arba potenciali svarbi konkurencinė jėga;
  - d) koncentracijos dalyvis turi prieigą prie konkurencijos požiūriu reikšmingo turto (pavyzdžiui, žaliavų, infrastruktūros, duomenų ar intelektinės nuosavybės teisių) arba daro jam poveikį;
  - e) koncentracijos dalyvis tiekia produktus ar paslaugas, kurios yra pagrindinės kitų pramonės šakų žaliavos ir (arba) sudedamosios dalys;
  - f) sandorio vertė yra ypač didelė, palyginti su dabartine įsigyjamos įmonės apyvarta;

- g) paskutinais prieš koncentraciją finansiniais metais rinka buvo paveikta tam tikrų ją reikšmingai sukrėtusių laikinų veiksnių (pavyzdžiui, pandemija), lėmusių reikšmingai mažesnes sugeneruotas koncentracijos dalyvių pajamas, lyginant su pajamomis, generuotomis prieš tokių veiksnių atsiradimą.
- (11) Pažymėtina, kad (9) ir (10) pastraipose pateikti vertinimo kriterijai nėra baigtiniai. Nė vienas iš šių kriterijų neturi iš anksto nustatytos lemiamos įtakos Konkurencijos tarybos sprendimui dėl Konkurencijos įstatymo 13 straipsnio taikymo. Konkurencijos tarybai gali pakakti įvertinti nepraneštiną koncentraciją pagal vieną iš šių kriterijų, kad galėtų priimti sprendimą dėl Konkurencijos įstatymo 13 straipsnio taikymo.
- (12) Kaip nurodyta (2) pastraipoje, Konkurencijos taryba Konkurencijos įstatymo 13 straipsnio pagrindu gali įpareigoti ūkio subjektus teikti pranešimą apie koncentraciją, kai nuo koncentracijos įgyvendinimo praėjo ne daugiau kaip 12 mėnesių. Nors vertinimas atliekamas kiekvienu konkrečiu atveju, mažai tikėtina, kad Konkurencijos taryba taikys Konkurencijos įstatymo 13 straipsnį tais atvejais, kai yra praėję daugiau nei 6 mėnesiai nuo to momento, kai viešai paskelbiami esminiai faktai apie koncentraciją⁵, arba nuo tada, kai Konkurencijos taryba sužinojo apie koncentraciją (pavyzdžiui, koncentracijos dalyviams patiems informavus Konkurencijos tarybą apie sandorį), priklausomai nuo to, kuris įvykis įvyko anksčiau. Vis dėlto Konkurencijos įstatymo 13 straipsnį gali būti pagrįsta taikyti ir vėliau (tačiau bet koku atveju ne vėliau nei per Konkurencijos įstatyme numatytus 12 mėnesių), atsižvelgiant, pavyzdžiui, į galimų konkurencijos problemų mastą ir galimą žalingą poveikį vartotojams.

3. Konsultacijos su Konkurencijos taryba

- (13) Konkurencijos taryba, išnagrinėjusi pranešimą apie koncentraciją, priima vieną iš šių nutarimų:
- a) leisti vykdyti koncentraciją;
  - b) leisti vykdyti koncentraciją pagal dalyvaujantiems ūkio subjektams ar kontroliuojantiems asmenims Konkurencijos tarybos nustatytas koncentracijos

---

⁵ Konkurencijos taryba laikys, kad esminiai faktai apie koncentraciją buvo paviešinti, kai tie faktai buvo paskelbti Lietuvos nacionalinėse žiniasklaidos priemonėse (įskaitant elektroninėse) ir (arba) kai patys koncentracijos dalyviai ėmėsi veiksmų plačiai paviešinti sandorį – paprastai savo interneto svetainėje paskelbdami ir aiškiai matomoje vietoje pateikdami pranešimą spaudai apie sandorį. Esminiais faktais apie koncentraciją paprastai laikoma informacija apie koncentracijos dalyvių tapatybę ir apie tai, ar sandoris buvo užbaigtas. Informacija apie koncentracijos dalyvių tapatybę neturėtų būti suprantama siaurai ir apsiriboti vien tiesioginiais sandorio subjektais. Pavyzdžiui, tais atvejais, kai koncentracijoje dalyvauja specialiai sandorio tikslams įsteigtas ar naudojamas juridinis asmuo, turėtų būti atskleidžiama ir informacija apie kontroliuojančių asmenų ir (arba) su jais susijusių ūkio subjektų vykdomas veiklas tiek, kad šios informacijos pakaktų aiškiai identifikuoti, kokios koncentracijos dalyvių ar su jais susijusių ūkio subjektų veiklos sritys gali persidengti (t. y. būti panašios ar susijusios).

vykdymo sąlygas ir įpareigojimus, reikalingus tam, kad nebūtų sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje; arba

- c) atsisakyti duoti leidimą vykdyti koncentraciją ir įpareigoti koncentracijoje dalyvaujančius ūkio subjektus ar kontroliuojančius asmenis atlikti veiksmus, kad būtų atkurta ankstesnė padėtis, arba pašalinti koncentracijos pasekmes, įskaitant įpareigojimus parduoti įmonę ar jos dalį, ūkio subjekto turtą ar jo dalį, akcijas ar jų dalį, nutraukti ar pakeisti sutartis ir nustatyti šių įpareigojimų įvykdymo terminus bei sąlygas, jeigu dėl koncentracijos bus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje.
- (14) Konkurencijos taryba supranta, kad nepraneštinų koncentracijų atvejais atsisakymas duoti leidimą vykdyti koncentraciją, ypač, kai koncentracija jau yra įgyvendinta, gali sukelti reikšmingų ekonominių ir finansinių pasekmių koncentracijos dalyviams. Dėl šios priežasties, tais atvejais, kai kyla abejonių, ar nepraneština koncentracija nesukurtų ar nesustiprintų dominuojančios padėties arba itin neapribotų konkurencijos atitinkamoje rinkoje, ūkio subjektams ir (arba) jų atstovams rekomenduojama kuo anksčiau ir dar prieš koncentracijos įgyvendinimą susisiekti su Konkurencijos taryba, siekiant aptarti galimą Konkurencijos įstatymo 13 straipsnio taikymą. Tai gali suteikti koncentracijos dalyviams teisinio tikrumo bei sutaupyti laiko ir išteklių.
- (15) Tuo atveju, jei Konkurencijos įstatymo 13 straipsnis būtų taikomas jau įgyvendintos koncentracijos atžvilgiu, koncentracijos dalyviams rekomenduojama susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kurie galėtų apsunkinti (13) pastraipos c) dalyje nurodyto nutarimo įpareigojimo įvykdymą, t. y. ankstesnės padėties atkūrimą ar koncentracijos pasekmių pašalinimą. Toks elgesys gali sumažinti riziką patirti reikšmingas ekonomines ir finansines pasekmes, galinčias kilti vykdant minėtus įpareigojimus.
- (16) Koncentracijos dalyviai, norintys informuoti Konkurencijos tarybą apie nepraneštiną koncentraciją, gali pateikti informacinį raštą elektroniniu paštu spq@kt.gov.lt.

3.1 Informacinis raštas

- (17) Informacinis raštas – tai dokumentas, kuriame pateikiama informacija apie nepraneštiną koncentraciją ir kaip ji galėtų paveikti rinką. Informaciniame rašte turėtų būti pateikta ši informacija:
- a) Pagrindinė su sandoriu susijusi informacija:
- i. koncentracijos dalyvių pavadinimai;
  - ii. trumpas koncentracijos apibūdinimas;

- iii. kada ir kaip ketinama įgyvendinti ar jau įgyvendinta koncentracija (pavyzdžiui, pirkimo–pardavimo, nuomos, turto perėmimo ar kitais kontrolės įgijimą lemiančiais sandoriais).
- b) Koncentracijos dalyvių suminės ir individualios bendrosios pajamos Lietuvoje paskutiniaisiais prieš koncentraciją finansiniais metais;
  - c) Koncentracijos dalyvių ir su jais susijusių ūkio subjektų siūlomi produktai ir (arba) paslaugos, pabrėžiant sritis, kuriose produktai ir (arba) paslaugos yra panašūs ar susiję (pavyzdžiui, jei vieno koncentracijos dalyvio produktas yra ar gali būti naudojamas kito koncentracijos dalyvio produkto gamybai);
  - d) Argumentuoti atitinkamų (prekės ir geografinės) rinkų apibrėžimai kiekvienam nurodytam panašiam/susijusiam produktui ar paslaugai;
  - e) Koncentracijos dalyvių ir su jais susijusių ūkio subjektų ir konkurentų rinkos dalių įvertinimas kiekvienoje atitinkamoje rinkoje⁶;
  - f) Kita, koncentracijos dalyvių vertinimu, reikšminga informacija pagal [Pranešimo apie koncentraciją formą](#).
- (18) Konkurencijos tarybos ekspertai analizuos informacinius raštus tik po pasiūlymo sudaryti sutartį arba įsigyti akcijų, vertybinių popierių ar turto pateikimo, pavedimo sudaryti sutartį, sutarties sudarymo, nuosavybės teisės ar teisės disponuoti tam tikru turtu įgijimo. Informacinį raštą taip pat galima pateikti ir turint aiškių ketinimų sudaryti sutartį arba pateikti viešą siūlymą supirkti akcijas. Taip siekiama užtikrinti, kad Konkurencijos tarybos ištekliai būtų skiriami tik tiems sandoriams, kuriuos jų dalyviai iš tiesų ketina sudaryti.
- (19) Informacinio rašto pateikimas nesukelia pareigos mokėti užmokestį Konkurencijos tarybai, tačiau mokestis taikomas, jei Konkurencijos taryba nuspręstų taikyti Konkurencijos įstatymo 13 straipsnį ir įpareigoti ūkio subjektus pateikti pranešimą apie koncentraciją.
- (20) Išnagrinėję informacinį raštą, Konkurencijos tarybos ekspertai gali paprašyti jį pateikusių asmenų pateikti papildomos informacijos.
- (21) Jeigu, remiantis visa pateikta informacija, šiuo metu nėra pagrindo taikyti Konkurencijos įstatymo 13 straipsnį, Konkurencijos tarybos ekspertai apie tai raštu informuos ūkio subjektus ir (arba) jų atstovus. Vis dėlto Konkurencijos taryba gali priimti nutarimą taikyti Konkurencijos įstatymo 13 straipsnį ir vėliau, jeigu gautų naujos informacijos, kuri parodytų, kad informaciniame rašte pateikta informacija buvo netiksli ar neteisinga, ar

---

⁶ Jeigu koncentracijos dalyvio rinkos dalys galėjo būti paveiktos tam tikrą rinką reikšmingai sukūrusių laikinų veiksnių (pavyzdžiui, pandemijos), informaciniame rašte tokie veiksniai turėtų būti aprašyti bei turėtų būti įvertintos prieš tokių veiksnių atsiradimą buvusios rinkos dalys.

gautų naujos, informaciniame rašte nepateiktos svarios informacijos, ar paaiškėtų kitų naujų aplinkybių.

- (22) Tai, kad jai buvo pateiktas informacinis raštas, Konkurencijos taryba viešai neatskleidžia.

4. Informacijos Konkurencijos tarybai teikimas

- (23) Konkurencijos taryba, įgyvendindama jai pavestas funkcijas, atidžiai stebi įmonių susijungimus ir kitokias koncentracijas Lietuvos Respublikoje.
- (24) Konkurencijos taryba taip pat skatina asmenis (įskaitant ūkio subjektus, jų asociacijas, vartotojus, konkurentus ar kitus suinteresuotus asmenis), turinčius duomenų apie koncentraciją, po kurios galėjo būti sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje, pateikti savo turimą informaciją Konkurencijos tarybai. Tokia informacija gali būti pateikiama (įskaitant anonimiškai ar per atstovus) elektroniniu paštu spq@kt.gov.lt arba telefonu +370 5 262 3019, spaudžiant 1 ir pasirenkant „koncentracijų, susijungimų priežiūros“ temą.
- (25) Informaciją pateikiantys asmenys turėtų paaiškinti, kodėl, jų nuomone, koncentracija kelia ar gali kelti konkurencijos problemų. Pavyzdžiui, kaip koncentracija gali paveikti rinkos struktūrą, rinkos dalyvių elgseną, kainas, pasiūlos ar paklausos sąlygas, inovacijas ar vartotojų pasirinkimo galimybes. Jei įmanoma, kartu turėtų būti pateikti tai pagrindžiantys dokumentai, duomenys ar kiti įrodymai.
- (26) Jeigu informacija nėra pateikiama anonimiškai, Konkurencijos taryba, įvertinusi gautą informaciją, gali susisiekti su ją pateikusiu asmeniu, siekdama patikslinti pateiktus duomenis, geriau suprasti nurodytas aplinkybes ar gauti papildomos informacijos.
- (27) Asmenims, pateikusiems Konkurencijos tarybai informaciją apie koncentraciją, po kurios galėjo būti sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje, esant jų prašymui, bus užtikrintas konfidencialumas.